

“Azərbaycan” nəşriyyatı, ikinci mərtəbə. Üzü sağa doğru, sonuncu otaq. “Kredo” qəzetinin yerləşdiyi ünvan belədir. Orada sayını unuduğum qədər olmuş, şair-publisist-tənqidçi Əli Rza Xələflinin işığına pərvanə tək yığılmış, müxtəlif ədəbi söhbətlərin canlı şahidi olmaqla, bəzən özüm də bu söhbətlərin iştirakçısına çevrilmişəm. Digər redaksiyalardan fərqli olaraq, niyə “Kredo”ya can atmışıq? Bunun bir səbəbi də baş redaktor Əli Rza Xələflinin müəlliflərdən qəzetdə çap olunmaq üçün oxunaqlı yazılar, şeirlər, hekayələr, roman və povest, ədəbi-tənqidi məqalələr, sadəcə müxtəlif publisistik janrlı məqalələr istəməsidir. Özü də heç bir şərt-filan qoymadan, təmənnasız...

Çox vaxt yeni çapdan çıxmış kitablarını avtoqrafla hədiyyə verir. (Əli Rza Xələflinin indiyədək 60-a yaxın kitabı çap olunub). Hər il “Kredo”nun çap olunmuş illik nüsxələrini komplektləşdirərək, bir neçə nüsxədə cildləyib lazımı ünvanlara göndərir, müəlliflərin ələmətdar günlərini bəzən redaksiyada qeyd edir, oxucularını razı halda, şad-xürrəm yola salır. Əslində, belə də olmalıdır. Hər bir redaktor, qəzet redaksiyası belə edirmi? Cavab vermək birmənalıdır.

“Kredo”ya yolum düşərkən, Azərbaycanın neçə-neçə məşhur alimi, tarixçisi, yazıçısı, etnoqrafi, rəssamı, incəsənət xadimi ilə məhz bu redaksiyada görüşüb tanış olmuşam. Daha doğrusu, duyğulu, əvəzolunmaz insan, sədaqətli dost, mürd və fitri qabiliyyətə malik şair və nəsir, ədəbi tənqidçi Əli Rza Xələflinin vasitəsilə onunla birlikdə çay içə-içə və ya təsadüfi görüş zamanı bu insanları daha yaxından tanımışam.

Bu şəkil həyatın bir anıdır

2013-cü ilin dekabr ayı idi. “Kredo” qəzetinin redaksiyasına yolum düşmüşdü. Daha doğrusu, baş redaktoru olduğum “Azad təfəkkür” qəzetinin növbəti sayını çapa hazırlayırdım. Əli Rza müəllim qəzetin yubiley nömrəsini nəşrə hazırladığımı eşidib dedi: - Mənim də qeydlərim olacaq. Bir azdan kompüterdən çıxmış nüsxəsini sizə təqdim edəcəm. Qısa da olsa, üzürlü hesab edərsiniz.

“Azad təfəkkürə doğru” adlı bir esseni yeni il nömrəsində, birinci səhifədə Əli Rza Xələflinin şəklilə birlikdə çap elədik. Essenin girişində Əli Rza müəllim yazmışdı: “Nəşrə başladığı on il ərzində Azərbaycan mətbuatının salnaməsində özünə layiqli yer tutmuş “Azad təfəkkür” qəzeti xalqımızın tarixini, dilini, ədəbi-mənəvi sərvətlərini təqdir edir, öyrənir və əlbəttə, əsas məqsəd olaraq əxz etdiklərini cəmiyyətə qaytarır. Qəzetin baş redaktoru İdris Şükürlü tanınmış, sözü tükənməyən, yaradıcılıqdan usanmayan jurnalist kimi Həsən bəy Zərdabi ənənələrinin yaradılması naminə sözün həqiqi mənasında fədakarlıqla çalışır. O, məhsuldar yazar kimi tanınır. Ədəbi yenilikləri, mədəni-kültüvi tədbirləri, Bakıda, Lənkəranda, Yardımlıda, Lerikdə, Astarada, Masallıda, Cəlilabadda, Biləsuvarıda və bütövlükdə Azərbaycanın hər yerində diqqəti çəkən tədbirlərin, ədəbi hadisələrin hamısına səs verə bilər, bu səsləri vaxtında eşidə bilər, özünün tarixinə yazır. Beləliklə, “Azad təfəkkür” qəzeti, sözün həqiqi mənasında Azərbaycanın bir salnaməsinə çevrilir. Bəlkə də böyük şəhərlərdə, ümumi ədəbi prosesin içərisində görünməyən, amma dəyərli söz sahibi olan yazarlar haqqında da vaxtında və məqamında söz deyə bilər”.

Sonra Əli Rza Xələfli məqaləsini belə bitirir: “Azad təfəkkür” azadlığı naminə yaşayır, mübarizəsinin motivi, məzmunu məlum, istiqaməti aydındır. Əgər belə demək mümkündürsə, onillik yaş “Azad təfəkkür”ün yeniyetməlik, qaynarlıq çağıdır. Öz ətrafında sağlam qüvvələri birləşdirən bilən, özünü diktə edən, cəmiyyətə, insanların düşüncəsinə nüfuz edən bilən bir qəzet kimi onun yaşayacağına inamla sözümü bitirirəm. Görkəmli yazıçı, publisist, jurnalist İdris Şükürlü və onun cəmiyyətlə dialoqda özünün ifadəsinə əsas vasitə olan “Azad təfəkkür”ə uğurlar arzulayıram.”

Mən “Azad təfəkkür” qəzetində Əli Rza Xələfli ilə bağlı “Özündən xəbərin yox” adlı məqaləmlə cavab yazdım. Fədakar şair, yazıçı, publisist Ə.Xələfli barədə belə demişdim: “Ona bir qədər bələd olduğum xü-

susatdan mənim də nəşə deməyə haqqım var. Mənə elə gəlir ki, Əli Rza qeyri-adi istedad, fenomen qələm sahibidir. Sən kompüter qarşısında durub düşüncələrinə birbaşa texnikanın yaddaşına diqtə edəsən – bu ki, görünməmiş işdir! Yeri gəlmişkən, kompüterin yaddaşı da insan zəkasının məhsuludur. Allahın bəxş elədiyi möcüzələrdən biridir”.

Əli Rzanın çox kitabları nəşr olunub, çoxlu müəllifin qolunu tutub, sözünü yazıb, xam materialları redaktə edib və s. Onun barəsində də yazılıb, təqdir olunub. Ancaq Əli Rza Xələflinin yaradıcılığı haqqında bütöb kontekstdə ciddi bir monoqrafiya hələ görmürəm. O, ən nüfuzlu yerdə işləməyə, azından sahəsinə uyğun qəzetin baş redaktoru olmağa, lap elə yüksək dövlət mükafatı, ad almağa layiqdir. Təmənnasız və işıqlı bir ömür sürən Əli Rza həmyaşıdlarına parlaq bir örnəkdir. O, maddi cəhətdən varlı olmasa da, ürəyi kiçik bir planetdir, zərrin şəfəqlərini ətrafa yayır, onun var-dövləti sözdür, fikirdir, eşqdir, Xeyirin Şər üzərində qələbəsidir.”

İndi də məqalənin başlığına oxucu diqqətini yönəltmək istərdim. Bakı Sosial İdarəetmə və Politologiya İnstitutunun ikiillik şöbəsində oxuyurdum. Vaxt tapıb görkəmli tədqiqatçı, jurnalist dostum, işıqlı insan, haq-

qı-ədələti həmişə müdafiə edib yüksəkdə tutan Gülməmməd Məmmədzadənin müxbir işlədiyi “Azərbaycan” qəzetinin redaksiyasına gedərdim. Həm Gülməmmədlə görüşər, həm də yaradıcı işlə əlaqədar söhbət edərdik. Baş redaktor Sabir Rüstəmخان, məsul katib isə Şərif Kərimli idi. Nijad Mikayılzadə, Rüstəm Behrudı, Mirşahin Ağayev, Vahid

Mustafayev də burada işləyirdilər, onlarla bəzən həmsöhbət olurdum. Bu qəzet Qarabağa Xalq Yardımı Komitəsinin orqanı idi. 28 May metrosundan bir qədər aralıdakı binada yerləşirdi. Təbii ki, Qarabağ ətrafında yaranmış ziddiyyətlər, Azərbaycanın ictimai-siyasi həyatı, müstəqillik yolundakı maneələr, məmur özbaşınalıqları, təhrif olunmuş tariximizə yeni bir baxış və s. qəzetin əsas mövzuları idi. O vaxtlar bu qəzetin hər nömrəsi əldən-ələ gəzirdi. Qəzetdə Nijad Mikayılzadənin imzasına tez-tez, həm də yeni bir baxışla yazılmış halda rast gələrdim. Özü ilə şəxsi tanışlığım olmasa da, yazıları xoşuma gəlirdi. Nəhayət, uzun illərdən sonra Nijad müəllimlə “Kredo” qəzetinin redaksiyasında tanış oldum. Əli Rza müəllim redaksiyanın fotoqrafı Nəcəfi çağırıb dedi: - Bizim şəklimizi çək, dünyanın işini nə bilmək olur? Bəlkə də bir daha rast gəlmədik. Bu şəkil isə bizi unutdurmağa qoymayacaq...

Nijad Mikayılzadə redaksiya ilə bağlı adam idi. 2006-cı ilin noyabr ayında qəzetin əməkdaşı Fariz Çobanoğlunun onunla apardığı silsilə müsahibələri birmənalı qarşılammamışdı. Qəzetin 2007-ci il tarixli (№5) sayında bununla bağlı üç yazı dərc olunmuşdu. Buna səbəb Mətbuat Şurasının “Kredo” qəzetini “reketçiliklə” məşğul olan qəzetlərin siyahısına salması idi. Həmin siyahını dərc etməklə qəzetin ləyaqətinə toxunulmuşdu. “Odsuz tüstü”adlı məqaləsində Nijad Mikayılzadə “Kredo”nu ciddi müdafiə edirdi. Redaktor onun bu qədər yanar ürəkli olmasını duymuş, elə ilk gündən ona diqqət və qayğı göstərmişdi.

“Mən belə düşünürəm” məqaləsində Tibb Universitetinin dosenti, patafizioloq Minirə Pənahi Nijad Mikayılzadəni müdafiə edərək yazır: “N.Mikayılzadənin 1 iyul 2006-cı il tarixli sayından başlayaraq, hələ də davam edən F.Çobanoğluya verdiyi müsahibəsinin ardıcıl olaraq izləyirəm. Parapsixologiyanın ekstrasensor hissiyyat, telepatiya, spiritizmin əsl mahiyyətini açan N.Mikayılzadə günün ən vacib məsələlərindən birinə toxunub. Belə ki, gənclərimizin mənəvi cəhətdən düzgün inkişafı ictimaiyyətin, xalqın indiki və gələcək inkişafı deməkdir.N.Mikayılzadə bunları elmi baxımdan düzgün şərh edir.”

Həqiqətən də, hər bir şəkil həyatın bir anını əks etdirir, bir məqamı dondurub yaddaşında saxlayır. Bizi nəsil davamçılarımızın yaddaşına köçürür.

İdris ŞÜKÜRLÜ,
Əməkdar jurnalist.